

Latvian Newspaper „LAIKS” (Time)
for USA and Canada.

published twice weekly except the Christmas issue — Helms
udzīts. Publisher — Editorial and Business Office 7307, —
3rd Ave., Brooklyn, N.Y., 11209 USA. Phone TE 6-6382—Canadian
Office: 444 Wolseley Ave, N. Montreal 29, P. Quebec, Phone 488
— 0547. Subscr. Rates USA, Canada and elsewhere: 3 months
\$5.50, 6 months — \$10.00, 1 year — \$19.00. Advert Rates:
1 column (1 1/2” by 1”) \$2.00, 1 column 2 1/4” by 1”, \$3.00,
1 column (2 1/4” by 1”), choice location \$3.60.

LAIKS

Latviešu laikraksts Amerikā „LAIKS”
iznāk divi reizes nedēļā — trešdienas un sestdienas.

Izdevjums apgādā „Grāmatu Draugs” — H. Rudzītis. Redaktori:
Krišs Rabcs, Arturs Strautmanis un Maksis Čulītis (Toronto,
Kanādā). Redakcija — kantoris: 7307, 3rd Ave, Brooklyn, N. Y.
11209, USA. Tel. Terrace 6-6382, redakcijai Shore Road 8-670.
— Abonēšanas maksa ASV un Kanādā: par 3 mēn. \$5.50, par
6 mēn. \$10.00, par 1 gadu \$19.00. Sludinājumu maksa: sludinājuma
\$2.00 (1 1/2” sleja), minimums \$3.00, ofertes \$4.00; tekst
3.60 (2 1/4” sleja) un pirmā lappuse \$5.00 par collas telpu 1 slej

Vol. XXI Nr. 17 (1956), Saturday, March 1, 1969.

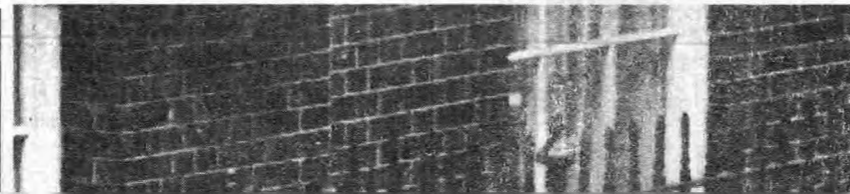
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y.

Sestdien, 1969. g. 1. mart

KAS NEPIECIEŠAMS LATVIEŠU SKOLĀM

KANADAS 5. LATVIEŠU SKOLOTĀJU KONFERENCE TORONTO

Galvenais — iemācīt latviešu valodu

NIKSONA MĒRKIS — LIELA KONFERENCE AR KRIEVIEM

EIROPAS BRAUCIENS KALPO AIZMUGURES UN ATBALSTA
NODROŠINĀŠANAI

Ir pavisam cits jautājums, vai
notikumi pasaulē atkal nepārvelk

INGRIDA VIKSNA

SĒNALU LAIKS

Šis ir sēnalu laiks:
sikas domas, vārdi un darbi.
Pāri visam pūš
nicības vējš.

Šis ir tukšuma laiks —
lētas jūtas, nedzīvas sirdis,
draugu blēdīgā mēle.
Pāri visam pūš
tukšuma vējš.

Šis ir tumsības laiks —
saulei acis izdūris astronauta.
Bezzvaigžņu debess,
bezdieva zeme,
pāri visam pūš
mūžības vējš.

„Metropolitan Opera”
festivāls jūnijā

PRĀDĪS 7 KLASISKĀ REPERTUĀRĀ
OPERAS

Nujorka /V.G./.- Labas izredzes
elpā ap Nujorku dzīvojošiem klasisko
peru cienītājiem, kam regulārajā se-
sonā neatliek laika vai grūtības bilešu
iegādē, paver februāra beigās pēkšņi
pasludinātā Nujorkas "Metropolitan
Opera" festivālnedēļa jūnijā.

Oficiāls paziņojums par to parādī-
ties tikai "New York Times" 30.mar-
tā numurā, biļetes pie kases sāks pār-
dot tikai 27.aprīlī, bet, kā "Laika"
lasītājiem izdevās uzzināt, jau šais
nedēļs sākas festivāla bilešu pārdoša-
na pa pastu "Ipašiem interesentiem".
Biļetas: 4,75, 6,50 /3. balkonā/, 9,13,50
un 140 dol./ parketa ložās, parterī un
1. balkonā /Grand Tier/.

Izrāžu saraksts: pirmdien, 2. jūnijā
"Bohēma", 3. jūnijā Rožu kavalieris, 4. -
Rigoletto, 5. - Rigoletto, 6.- Trubadūrs
un sestdien, 7. jūnijā - dienas izrādē
" Butterfly", bet vakarā, pl. 8. Bohēma.
Pasūtījumi adresējami: Mail Order
Dept., Metropolitan Opera, Lincoln
Center Plaza, New York, N.Y.10023.

Andis Kupcis Loyda universitātē Či-
kagā ar uzslavu ieguvusi bakalaura
titulu uzņēmumu vadīšanā. Viņa pie-
ņēma Delta Sigma Phi un Beta Alpha
Psi un pašreiz ASV armijā apmeklē
virsnieku skolu.

Kur celta pirm bazn ca Kurzem ?

K RLIS DRAVI Š IESKATA, KA T
ATRADUSIES DUNDAGAS AUGSTIEN

Latvijas ev.lut. bazn cas kalend r
1969. gadam Pauls Ludvigs public jis
rakstu Kurzemes sen s un tagad j s
bazn cas. Tan vi š, starp citu, par
jaunu sk ris probl mu, kur var tu
b t bijusi visvec k Kurzemes bazn -
ca, ko d i c luši 11. gadsimt . Vis-
ticam ks ir uzskats, ka t uztais ta
ap 1060. gadu, bet ne 1048. gad , k
dom juši vair ki autori. Jaut jumu par
šis bazn cas vietu P, Ludvigs tīr z jis
jau agr k, sav gr mat M su Latvijas
de i /Gr matu Drauga apg ds,
1967.g./.

Dažs no agr kiem p tniekiem par šo
veco kato u dievnamu spriedis, ka tas
atradies Kolkas rag , dažs, ka Dunda-
gas Zilo kalnu kraujas mal , cits, ka
pie Irbes upes ietekas j r , v l citi,
ka pie Ventas upes, varb t pie Pilte-
nes, P. Ludvigs izsaka citu hipotēzi -
ka d i šo bazn cu c luši Dundagas
auglg s augstienes rietumpus , Zilo
kalnu krauj , pie kam densce a sa-
tiksmē ar j ru b s, notikusi no šo kalnu
piek jes pa. Ostupi, no rajona, kur
tagad ir Ostes ciems, Ostupe, aizv -
damas uz rietumiem, ietek Lonast ,
kas savk rt savienojas ar Stendi, bet
p d j ar Rindu, t l k aizpl stot uz
j ru.

Jaut jums, kur sti š sen d u
celt bazn ca st v jusi, interes
nevien v sturniekus, bet ar latviešu
un somugru valodniekus: kaut ar kato u
bazn cas dievkalpojumu valoda ir lat -
u, kaut k das formulas j saka ar
attiec g apvidus aužu valod , kaut
vai prasot laul bas sol jumus. Nav dom
jams, ka t laika sveštautu pries-
teri /vai vi u tulki/ b tu var juši iz-
tikt gluži bez kaut k diem š du un
event. daž du citu izteicienu un v rdu
uzrakst jumiem. Kurzem tie var ja
b t vai nu kursiski, vai l biski, atkar-
no t , kur d n j šo bazn cu bija c -
luši. L biešu valodu toreiz, 11. gad-
simt , run ja daudz plaš kos Kurze-
mes apgabalos nek v l k.

Pati zina, ka š da bazn ca tieš m
bijusi, š iet droša - to D nijas kara-
lis Svens Estridsens pats pav st jis
Hamburgas bazn cas v sturniekam
Br menes damam. Diemž l, pats zi-
as lat niskais teksts Br menes da-
ma darb ir oti skops un nepiln gs,
tulkojum tas š ds; "Viena bazn ca
tagad tur /Kurzem / ir uzcelta ar
k da tirgot ja p l m, kuru d u kara-
lis ar daudz m d van m uz to pamu-
din ja. Pats /D nijas/ karalis /Svens
"Estridsens/, Kung /Diev / pried da-
mies /reli ioz pacil t b / recit ja
man šo dziesmu /pav st ja man šo
/laboz i u/."

Tom r ar š oti konspekt v zi a
atauj ko spriest. Reiz D nijas kara-
lis par š s bazn cas celšanu r p jies
un p c tam ir pried gs par t s past -
v šanu, tad skaidrs, ka vi am bijusi
p rliec ba, ka t var s past v t ar
turpm k un ka to nenopost s apvidus
audis. Paz stot kuršu kareiviskumu,
kad vi i daudz k rt uzbruka pat D ni-
jai, gr ti iedom ties, ka d i šo bazn
cu b tu c luši savu to ienaidnieku
zem . T p c j pievienojas P. Ludvi-
ga uzskatam, ka t bijusi l biešu ap-

dz vot apgabal , k da toreiz, visum
Emot, bija Dundagas augstien .

No Br menes dama zi as j secina
ar , ka sakariem ar attiec go Kurze-
mes novadu vajadz ja b t ievad tiem
jau labu laiku iepriekš: bazn cu ta u
neceltu k d gluži sveš viet . Nav
ar dom jams st voklis, ka to celtu
t d viet , kur neb tu bijis iesp jams
ar D nijas ku jem kaut cik rti pie-
braukt, piest t un apst ties uz k du
laiku bez bail m no uzbrukumiem un
nogalin šanas. Citiem v rdiem sakot,
tur vajadz ja b t k dai liel kai vai
maz kai d u apmetnei. T k bazn -
cas c l js bijis tirgot js, tad j secina,
ka attiec g viet ir bijusi k da d u
tirgot ju faktoriija. T da dom jama ti-
kai tur, kur apvidus bija tirdzniec bai
izdev gs, t.i., pietiekami bieži apdz -
vots. Š da vieta nevar ja b t kaut kur
atkl t j ras krast , bet gan k das
upes gr v vai t s krastmal k du ga-
balu dzi , k cietzem .

Vair ku iemeslu d gr ti pievieno-
ties P. Ludviga dom m, ka sen d u
bazn ca b tu atradusies Zilo kalnu
krauj Ostes ciema apk rtm . Pirm m
k rt m t p c, ka vi a dom tais dens
ce š pa l kumaino /augšgal ar šauro
un seklo/ Ostupi l dz j rai ir visai
garš /turpat savus 55 km/, t tad neiz-
dev gs un toreiz jos apst k os pat b s-
tams. Dundagas austienes audis pa
densce u ta u bija daudz viegl k pie-
sniedzami no R gas j ras l a puses.

Otr rt, sagaid ms, ka š das d u
tirgot ju piest tnes tuvum bija j b t
ar k diem nocietin jumiem, kur pag-
l bties un aizsarg ties, sirotajiem
vai citiem ienaidniekiem no j ras vai
sauszemes uzbr kot. Ostes ciema tu-
vum nav neviena pilskalna vai k du
citu paz mju par k dreiz j m aizsar-
g t m viet m.

Piln gi atmetama ir Kolkas raga hi-
potēz : šis vietas senais nosaukums,
ka to liecina iekalumi Zviedrijas r -
nu akme os, nav vis Domesnes ko
dažs tulkojis par Bazn cas ragu/, bet
gan Tumisnis. Probl m konsult tais
izcilais zviedru speci lists r nu zi-
n tn , prof. Ivars Lindkvists, to skaid-
ro par salikteni /Domis naes/, kas
noz m Domira ragu. Kas par personu
šis Domirs var tu b t bijis, pagaid m
nav zin ms. J piebilst ar , ka par domu
nekad nesauc nelieļu lauku bazn cu.

Viss augst k min tais auj balst t
hipotēzi, ka min t kato u bazn ca bi-
jusi celta nevis Ostes ciema tuvum ,
bet gan Kurzemes austrumu pus , pie
k das upes, viet , kur j ra nebija t -
lu un kur pavisam tuvu bija k ds no-
cietin jums resp. pils. T da event. d -
u tirdzniec bas faktorl ja var ja b t
apm ram tur, kur v l k atrad s Dunda-
gas pagasta Ka u muiža. Šis apvi-
dus ir tuvu pie jūras, pie kam toreiz,
pirms 800 gadiem, kad Latvijas krasti
v l nebija pac lušies tik augstu k ta-
gad /un ar k pas b s bijušas zem -
kas/, tuv Pilsupe b s ietec juši ne-
vis Roj k v l k, bet tieši j r - t -
pat k tagad, kad tas pan kts, p rrokot
k pu joslu. J piebilst ar , ka Ka u
muiža vecos dokumentos d v ta v rd
Calten, šis v rds b s l bisks, noz m -
jot vietu, kur laivas pa kokiem izvelk
krast . Spriežams, ka v l kos gadsim-

GLEZNOTAIS SKULPTŪRĀ

Pazīstamais „popartists” skulptors Džordžs Segals, par kuru rakstīts
žurnālā „Look”, „Life”, „Time”, „Art USA uc., pēc izstādes Čikagas mā-
kslas muzejā, rādīja savus pēdējos darbus arī Nujorkā Sidney Janis galerijā,
To vidū bija arī latviešu gleznotājs Valdis S. Maris, katalogā nosaukts
„Virs krēslā” (Man in the Chair”). Pa izstādes laiku skulptūru rādīja arī
televīzijā un to bija paredzēts sūtīt uz izstādi Parīzē. V. S. Maris savā
darbniecā Istbransvikā, Nudžersijā smaida, ka viņš labprāt būtu braucis
uz Parīzi arī pats, bet skulptūru pārdeva kādam kolekcionāram Nujorkā
par \$6000.— Uzņēmumā V. S. Maris (pa kreisi) un skulptors G. Segals
pie V. S. Maras skulptūras.

tos celt muiža savu v rdu dab jusi no
sen k s laivu resp. ku u piest tnes.

Ka tieši apvidus ap Rojas upes lej-
galu ap k du 1000. gadu ir bijis Sen-
latvijas tirdzniec bas ce a gals resp.
s kums, nor d jis prof. Fr. Balodis
/sal. karti vi a gr mat Det aldsta
Lettland, Upsal 1940.g., 148.lapp./.

Par v l daudz sen kiem sakariem
ar Skandin viju liecina Rojas upes ra-
jonu uzejam s kapenes, t.s. "velna lai-
vas".

Dom jam s sen s d u tirdzniec -
bas faktoriijas aizsardz bai b s kalpo-
jusi pils tuvaj pilskaln , ko tagad
d v par Puiškalnu, Pati bazn ca, va-
ram dom t, var tu b t atradusies Dunda-
gas augstienes krauj , ne visai t lu
no min t pilskalna.

Sac to v r emot, pamats dom t,
ka tie event. teksti, kurus krist g s
tic bas pionieriem Kurzem /vai vi u
tulkiem/bija nepieciešams uzrakst t,
nav bijuši seno kuršu, bet l biešu va-
lod .

Cikt l augst k izsac tie autora hipo-
t tiskiem spriedumi atbilst paties bai,
to r d s gaid mie arhailogu p t jumi
Puiškaln un apkaim . Protams,
b tu izp tjami ar p r jie Dundagas
novada pilskalni.

K RLIS DRAVIŠ

MAKSLA UN
MAKSLINIEKI

SOPRĀNS SKAIDRĪTE PRINCE Nujor-
kā sagatavojusi latviešu komponistu
dziesmu programmu. Pirmie viņas
koncerti notiks 2. martā Čikagā, 8.
martā Kalamazū un 9. martā Grand Ra-
pidsos.

ANDRIS VALDMANIS Mineapolē pār-
strādājis skatuvei Artura Voitkus ro-
mānu "Tev nebūs..." Romāna viela
koncentrēta drāmā četrās ainās un
izrādāma draperijās vai divās deko-
rācijās. Personāžā 2 dāmas, 2 kungi.
Dramatizējumu var pieprasīt A.Vald-
manim, 2931 Portland Ave, Minneapo-
lis, Minn. 55407.

UZMANĪBU

Laipni lūdzu tautiešus sniegt
VIKTORU FELIK
dzimis 1907. g. Jersikā, 1944. g.
1956. g. ASV Illinois štātā, kur i
Landsmanim, 22 Maple St. New
lūdz māsa Latvijā.